

kultete. Vstop na predavanja je prost. Načrtujemo naslednja jesenska predavanja:

- 20. oktober 1998: **Geografske značilnosti Mehike** (Jurij Senegačnik),
- 17. november 1998: **Prsti v Sloveniji** (dr. Franc Lovrenčak) in
- 15. december 1998: **Vtisi s prvomajske ekskurzije Ljubljanskega geografskega društva v Sirijo** (dr. Matej Gabrovec in Mirsad Skorupan).

GEOGRAFSKI VEČERI LJUBLJANSKEGA GEOGRAFSKEGA DRUŠTVA Aleš A. Smrekar

Geografski večeri so organizirani drugi torek v mesecu ob 19. uri v dvorani Zemljepisnega muzeja, Trg francoske revolucije 7 (vhod skozi prodajalno Kod in Kam). V jesenskih mesecih načrtujemo dva večera:

- 13. oktober 1998: **Slovenija in dileme sonaravnega razvoja** (dr. Dušan Plut) in
- 10. novembra 1998: **Geografski (Nacionalni) atlas Slovenije** (člani vodstva projekta).

EKSKURZIJE LJUBLJANSKEGA GEOGRAFSKEGA DRUŠTVA Marjeta Hočevar

Jesenski sklop letošnjih ekskurzij po Sloveniji bo namenjen spoznavanju značilnih prsti v različnih slovenskih pokrajinah. Vodila jih bosta dr. Ana Vovk Korže in dr. Franc Lovrenčak.

- 26. september 1998: **1. del – Ljubljanska kotlina** (dr. Franc Lovrenčak),
- 24. oktober 1998: **2. del – Pohorje, Dravsko polje in Slovenske gorice** (dr. Ana Vovk Korže) in
- 21. november 1998: **3. del – Dinarski kras in Kras** (dr. Franc Lovrenčak).

Na ekskurzijah bomo ob terenskem delu spoznavali glavne tipe prsti v Sloveniji, se seznanili z osnovnimi metodami terenskega proučevanja prsti, si pridobili sposobnost razpoznavanja prevladujočih pedogenetskih procesov na osnovi izmerjenih fizikalno-kemijskih lastnosti prsti in se jih naučili interpretirati.

Ekskurzije bodo predvidoma vključene v Katalog stalnega spopolnjevanja učiteljev, ki bodo imeli tako možnost pridobiti dodatne točke za napredovanje.

Cena in podrobnejši program ekskurzij bosta znana v začetku septembra, ko bodo v Zemljepisnem muzeju, Trg francoske revolucije 7, Ljubljana tel. (061) 213-537 začeli zbirati prijave. Plačilni pogoji ostanejo enaki kot doslej.

WÖRTERBUCH ALLGEMEINE GEOGRAPHIE Ana Vovk Korže

Izšel je obsežen »Leksikon obče geografije« v nemškem jeziku, namenjen zlasti geografom (urednik: Hartmut Leser, avtorji: Hartmut Leser, Hans-Dieter Haas, Thomas Mosimann, Reinhard Paesler s sodelovanjem Judith Huber-Frohli, Westerman, 1997). Predstavitev vreden med slovenskimi geografi je zato, ker je prava zakladnica informacij, ki niso ozko omejene le na definicije posameznih gesel, temveč ponujajo obširne razlage najrazličnejših občin geografskih pojmov. Kar želimo si lahko, da bi tudi v slovenskem jeziku imeli kaj podobnega, saj obstoječi leksikon geografije, ki ga je izdala Cankarjeva založba, ne zadovoljuje sedanjih potreb.

Leksikon obče geografije – Diercke je prvič izšel leta 1984, do leta 1995 pa je izšlo kar 8 izdaj. Pričujoča izdaja je precej dopolnjena z izrazi s področja bioekologije in biogeografije. Pisci leksikona so raziskovalno usmerjeni na različna področja geografije (fizična in ekonomska geografija, pokrajinska ekologija) v nemških geografskih ustanovah (razen H. Leserja, ki prihaja iz Švice).

Leksikon je posvečen predstavitvi izrazov s področja obče geografije. Zajema okoli 15.000 gesel s področja geoekologije, geomorfologije, pedogeografije, klimatogeografije, hidrogeografije, biogeografije, antropogeografije, ekonomske in socialne geografije ter geografije naselij, prometa in turistične geografije. Poleg geografskih izrazov so obravnavani tudi strokovni izrazi geografiji sorodnih znanstvenih disciplin. To je hvaležno zlasti takrat, ko dvomimo, kateri izraz uporabiti, če povzemamo ugotovitve iz negeografske literature. Besedilu je dodanih še okoli 500 zemljevidov, prečnih prereзов in shematskih prikazov.

Leksikon je obsežen, saj zajema nad 1000 strani B6 formata. Najprej so po abecednem redu razporejena gesla, na zadnjih štirih straneh je zbrana literatura, nato pa še pregled shem, zemljevidov in prečnih prereзов, kar daje skupaj kar 1037 strani.

V leksikonu najdemo obrazložitve za »skoraj vse« pojme, ki jih uporabljamo v širši strokovni geografski terminologiji. Zlasti obsežno so razloženi izrazi s področja okoljevarstva, kar je za geografe še kako pomembno, saj je ravno na tem področju v slovenski terminologiji precejšnji nered.

Posamezna gesla so obrazložena tako, da omogočajo vključevanje razlag drugih pojmov in s tem razširjeno interpretacijo osnovnega gesla. Dobro je označen abecedni sistem posameznih gesel (mastni tisk in razmiki med pojmi), kar pospešuje hiter dostop do iskanega gesla.

Poglejmo nekaj gesel (→ kazalke, usmeritev k iskanju obrazložitve):

- **geofaktor** (str. 261): je eden izmed →ekofaktorjev oz. →pokrajinskih faktorjev v →geoekosistemu oz. →pokrajinskem ekosistemu. Zanj se uporablja tudi oznaka naravni faktor, ali bolje iz narave izhajajoč, kajti naravni faktorji, kot so podnebje, vode, prsti in drugi, so antropogeno spremenjeni. Posebno v območjih z intenzivno rabo in/ali občutljivim ekosistemom je naravno stanje geofaktorjev že dolgo spremenjeno. To se je zgodilo zlasti po 2. svetovni vojni v srednji in zahodni Evropi z razširitvijo pozidanih in infrastrukturnih površin in v Alpah zaradi masovnega turizma tako poleti kot pozimi.
- **regija** (str. 690): v →geografiji konkretni tridimenzionalni izsek iz zemeljske površine, neodvisen od velikosti, tudi večja geografska →prostorska enota, ki obsega več →pokrajin, ne glede na velikost in vsebino regije; v →zemljepisu historično ali administrativno pogojeno →ozemlje, bolj ali manj identično z naravnimi enotami, tudi večje območje →regionalnih dimenzij →pokrajinskega ekosistema, tudi geografska prostorska enota (→prostorska enota, →geografski prostor) srednje velikosti, ki se lahko na zunaj omeji funkcionalno ali strukturno (socio-ekonomsko homogeni prostor); v →prostorskem planiranju je regija enota za →regionalno planiranje: v skladu s tem so planske regije nemških zveznih dežel razčlenjene na osnovi upravnih meja, regije so sestavljene iz več deželnih okrožij in mestnih središč (→planske regije, →mestne regije).
- **šolska geografija** (str. 756): uporaba →geografije v didaktično šolske namene, označena tudi →zemljepislovje. Naloga šolske geografije je prilagoditi spoznanja →obče in →regionalne geografije za uporabo v šolske namene. Zlasti v obdobju

med letoma 1960 do 1980 so se koncepti šolske geografije precej spremenili. Od sistematskega opisovanja je prešla na občo geografsko tematsko smer s težiščem na npr. →prostorskem planiranju, →geoekologiji, →ekonomski in socialni geografiji.

Iz napisanih primerov je razvidno, da lahko v leksikonu najdemo poglobljene razlage za posamezno geslo. Ker je uporaba pravih pojmov v stroki osnova za njeno utrditev in nadaljnji razvoj, bi bilo prav, da bi se geografi več ukvarjali tudi s terminološkimi vprašanji.

NOVE ZLOŽENKE O TRIGLAVSKEM NARODNEM PARKU Tea Lukan Klavžer

Uprava Triglavskega narodnega parka (TNP) je leta 1996 izdala prve štiri zloženske o Triglavskem narodnem parku. Prva med njimi prinaša osnovne podatke o parku, naslednja opisuje Dom Trento, informacijsko središče TNP in Trentarski muzej, zadnji dve pa načenjata geološko tematiko (Geološka zgodovina in Okamnelo življenje TNP). Načrtovana zbirka naj bi obiskovalcem približala edini narodni park v Sloveniji iz kar najštevilnejših zornih kotov.

Letos z veseljem predstavljamo naslednje tri zloženske.

Oblike površja. Besedilo se navezuje na osnovne značilnosti površja TNP in kratko razlago vzrokov za njihov nastanek. Naštete so notranje tektonske sile in zunanji preoblikovalni procesi. Navedene so tipične oblike rečnega in ledeniškega reliefa. Nekaj večja pozornost je namenjena kraškimi oblikam, ki jih na pretežno apnenčastem površju TNP srečujemo skoraj vsepovsod, zlasti pa nad zgornjo gozdno mejo. Besedilo je napisala Tea Lukan – Klavžer, fotografije pa prispevali M. Lenarčič, J. Mihelič, M. Pavšek in M. Solar.

Podzemski svet. Zloženska je pravzaprav nadaljevanje prejšnje, le da se s površja spustimo v kraške globine k podzemeljski geomorfološki dediščini. Ta na ozemlju TNP premore skoraj 600 doslej raziskanih jam in brezen. Njihovo razporeditev prikazuje poseben zemljevid. Eno od treh raziskanih brezen z globino nad 1000 m, Vandimo, si lahko ogledamo v prerezu. Omenjene so tudi lažje dostopne podzemске votline, primerne za popotnike brez jarmarskega znanja. Avtor besedila je M. Simić, avtorji fotografij pa M. Simić, B. Lipovec in M. Pintar.